

1. Η ΑΠΡΟΣΦΟΡΗ ΑΠΟΠΕΙΡΑ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΜΟΥ ΛΟΓΟΥ ΣΤΙΣ...

Μέσο: ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ημ. Έκδοσης: . . . 12/07/2020 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 12/07/2020

Σελίδα: 34

Η δημόσια συζήτηση για το θέμα του «βάσιμου λόγου» στις απολύσεις των εργαζομένων φαίνεται ότι, όχι μόνο δεν βοήθησε στη διευκρίνιση ενός από τα πιο

σημαντικά ζητήματα των εργασιακών σχέσεων, αλλά αντιθέτως προκάλεσε μεγάλη σύγχυση, ιδίως στις επιχειρήσεις και στους εργαζομένους.

Σκοπός είναι να ξεκαθαρίσουμε το όλο ζήτημα.

Ο Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης, μια Διεθνής (πανευρωπαϊκή) Συνθήκη η οποία συμπυκνώνει με εξαιρετική επιτυχία μεγάλο αριθμό θεμελιωδών κοινωνικών και εργασιακών δικαιωμάτων, υιοθετήθηκε στο πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης το 1961 ως συμπλήρωμα στην προηγηθείσα (1951) Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, η οποία δεν περιλάμβανε κοινωνικά δικαιώματα. Αργότερα, το 1996, ο Χάρτης αναθεωρήθηκε και εμπλουτίστηκε με νέα δικαιώματα και διαδικασίες. Η χώρα μας έχει υπογράψει και κυρώσει και τις δύο μορφές του, τη δεύτερη με τον Ν. 4359/2016, ο οποίος είχε ψηφιστεί από τα περισσότερα κόμματα της τότε Βουλής, συμπεριλαμβανομένης και της μείζονος αντιπολιτεύσεως. Με την κύρωση αυτή η Ελλάδα ανέλαβε διεθνή δέσμευση να εφαρμόσει το περιεχόμενο του Χάρτη στο εσωτερικό της δίκαιο.

Το άρθρο 24 του αναθεωρημένου Χάρτη του 1996 με τίτλο «Το δικαίωμα προστασίας σε περίπτωση λύσεως

ΓΝΩΜΗ

ΤΟΥ
ΝΙΚΟΛΑΟΥ Κ. ΓΑΒΑΛΑ

Η ΑΠΡΟΣΦΟΡΗ ΑΠΟΠΕΙΡΑ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΜΟΥ ΛΟΓΟΥ ΣΤΙΣ ΑΠΟΛΥΣΕΙΣ

της εργασιακής σχέσεως» αναγνωρίζει με απόλυτη πληρότητα και σαφήνεια το δικαίωμα όλων των εργαζομένων, σε οποιαδήποτε επιχείρηση, να μην απολύονται εάν δεν υπάρχει ένας βάσιμος λόγος που να δικαιολογεί την απόλυσή τους: ο λόγος αυτός πρέπει να οφείλεται είτε στην ακαταλληλότητα, είτε στη συμπεριφορά τους, είτε να συνδέεται με τις λειτουργικές ανάγκες της επιχείρησης.

Στο ίδιο άρθρο ορίζεται ότι, σε περίπτωση απόλυσεως εργαζομένου χωρίς να συντρέχει κάποιος από τους προαναφερθέντες λόγους, ο εργοδότης οφείλει να τον αποζημιώσει πλήρως ή να του παράσχει άλλη κατάλληλη επανόρθωση, και κυρίως, όπως

έχει νομολογηθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Κοινωνικών Δικαιωμάτων, που ελέγχει την ορθή εφαρμογή του Χάρτη από τα συμβαλλόμενα Κράτη, να επαναασχολήσει τον απολυθέντα. Αξίζει δε να σημειωθεί ότι το δικαίωμα της προστασίας από την αυθαίρετη απόλυση θεωρείται πλέον κορυφαίο θεμελιώδες δικαίωμα του ανθρώπου και αναγνωρίζεται και από άλλες Διεθνείς Συνθήκες.

Ο Έλληνας νομοθέτης, με ευρύτατη κοινοβουλευτική πλειοψηφία, συμπεριλαμβανομένης και της τότε αξιωματικής αντιπολιτεύσεως και ήδη κυβερνητικής πλειοψηφίας, αναγνώρισε το 2019 τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από το άρθρο 24 του Χάρτη και όρισε (με προσθήκη στο άρθρο 5 του Ν. 3198/1955), ότι κάθε απόλυση που γίνεται χωρίς βάσιμο λόγο είναι άκυρη.

Ωστόσο, η Βουλή που προήλθε από τις εκλογές του Ιουλίου 2019 επενδυσμένη αποπειράθηκε (με τον Ν. 4622/2019) να καταργήσει τη συνδρομή του βάσιμου λόγου ως στοιχείου νομιμότητας της απόλυσεως, με αιτιολογικό ότι αυτό θα δυσχέραινε την εργασιακή κινητικότητα και κατ'επέκταση τις επενδύσεις.

Θα ήταν όμως μεγάλο λάθος να υποθέσει κανείς ότι πράγματι καταργήθηκε ο βάσιμος λόγος, αφού μια διάταξη που έχει θεσπιστεί με διεθνή σύμβαση κυρωθείσα από την Ελλάδα, όπως το άρθρο 24 του Χάρτη, δεν μπορεί να καταργηθεί με απλό νόμο, πράγμα που με απόλυτη σαφήνεια προβλέπει το Σύνταγμα (άρθρο 28), το οποίο ορίζει:

«Οι διεθνείς συμβάσεις, από την επικύρωσή τους με νόμο, υπερισχύουν από κάθε άλλη αντίθετη διάταξη νόμου».

Η συνταγματική αυτή διάταξη δεσμεύει απολύτως κάθε δημόσια αρχή και κυρίως τη δικαστική εξουσία.

Βεβαίως έχει καταβληθεί προσπάθεια εκ μέρους μερίδας της επιστήμης του εργατικού δικαίου να διασωθεί η συνταγματικότητα της κατάργησης του βάσιμου λόγου, με το επιχειρήμα ότι η προβλεπόμενη στο άρθρο 24 αποζημίωση για την περίπτωση της παράνομης απόλυσης εξομοιώνεται με την αποζημίωση που υποχρεούται να καταβάλει ο εργοδότης σε περίπτωση κάθε απόλυσης, νόμιμης ή παράνομης. Όμως η άποψη αυτή συγχέει δύο άσχετες μεταξύ τους αποζημιώσεις, παραγνωρίζοντας την εντελώς διαφορετική φύση και λειτουργία της καθεμιάς. Συνεπώς, ο βάσιμος λόγος δεν καταπίπτει και η απόπειρα νομοθετικής κατάργησής του μάλλον θα αποδειχθεί απρόσφορη.

Κατόπιν αυτών, είναι εξαιρετικά επικίνδυνο για μια επιχείρηση να απολύει εργαζομένους της χωρίς κάποιον βάσιμο λόγο αναγόμενο στη συμπεριφορά ή στην ακαταλληλότητά τους, ή σε οικονομοτεχνικές της αναγκαιότητες. Και τούτο, διότι, διαφορετικά, είναι πολύ πιθανό τα δικαστήρια να κρίνουν παράνομες ή καταχρηστικές τις απολύσεις αυτές, με επαχθέστατες για την επιχείρηση οικονομικές συνέπειες.

Ο δρ Νικόλαος Κ. Γαβαλάς είναι δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω.

Οδηγός για την επιλογή ασφαλιστικής κατηγορίας

Ποια βήματα πρέπει να κάνουν οι επαγγελματίες που καταβάλλουν εισφορές για επικουρική και εφάπαξ

Μηλεκτρονική αίτηση έως την Παρασκευή 24 Ιουλίου 2020 θα πρέπει οι υπόχρεοι επικουρικής ασφάλισης και εφάπαξ ελεύθεροι επαγγελματίες και αυτοαπασχολούμενοι καθώς και οι έμμοθοι δικηγόροι, μηχανικοί και υγειονομικοί να ενταχθούν σε μία από τις τρεις νέες ασφαλιστικές κατηγορίες εισφορών, οι οποίες καθιερώθηκαν με τον πρόσφατο ασφαλιστικό νόμο Βρούτση (ν. 4670/2020). Η «κυριακάτικη δημοκρατία» παρουσιάζει τα βήματα που πρέπει να

Εως τις 24/7 οι ηλεκτρονικές αιτήσεις των δικαιούχων στο e-ΕΦΚΑ

ακολουθήσουν, καθώς και όλα όσα πρέπει να γνωρίζουν για να μην αντιμετωπίσουν προβλήματα στη διαδικασία.

Όπως αναφέρεται σε νεότερη εγκύκλιο του e-ΕΦΚΑ, με τον νόμο 4670/2020 θεσπίστηκε, μεταξύ άλλων, ένα νέο πλαίσιο εισφορών επικουρικής ασφάλισης και εφάπαξ παροχών ελευθέρων επαγγελματιών, αυτοαπασχολούμενων και έμμισθων δικηγόρων, μηχανικών και υγειονομικών. Με τις νέες διατάξεις αντικαταστάθηκαν οι προϊσχύουσες ρυθμίσεις που καθόριζαν τη βάση υπολογισμού εισφορών για την επικουρική ασφάλιση και την εφάπαξ παροχή και εισήχθη ένα καινοποιοίο σύστημα ασφαλιστικών κατηγοριών με δυνατότητα ελεύθερης επιλογής από τους ασφαλισμένους.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τη σχετική εγκύκλιο του e-ΕΦΚΑ, με το νέο εισφοροδοτικό σύστημα έχουν επέλθει οι εξής αλλαγές: **■** Έχουν θεσπιστεί τρεις ασφαλιστικές κατηγορίες εισφορών κλάδου επικουρικής ασφάλισης και τρεις ασφαλιστικές κατηγορίες εισφορών κλάδου εφάπαξ παροχών. **■** Η κατάταξη σε μία εκ των ασφαλιστικών κατηγοριών είναι υποχρεωτική και ανεξάρτητη για κάθε κλάδο.

■ Οι ασφαλισμένοι κατατάσσονται με ελεύθερη επιλογή τους σε μία από τις τρεις ασφαλιστικές κατηγορίες, για κάθε κλάδο, διλώνοντας την επιλογή τους με την υποβολή ηλεκτρονικής αίτησης.

■ Το δικαίωμα επιλογής ασφαλιστικής κατηγορίας παρέχεται και στους προαιρετικά ασφαλισμένους ελεύθερους επαγγελματίες και αυτοαπασχολούμενους.

■ Σε περίπτωση μη υποβολής αίτησης επιλογής κατηγορίας ο ασφαλισμένος κατατάσσεται υποχρεωτικά στην 1η ασφαλιστική κατηγορία κάθε κλάδου.

■ Κατά την πρώτη εφαρμογή του νέου συστήματος οι ασφαλισμένοι για το διάστημα από τον Ιανουάριο έως τον Ιούνιο του 2020 κατετάγησαν υποχρεωτικά στην 1η ασφαλιστική κατηγορία.

■ Η επιλογή ασφαλιστικής κατηγορίας, με ηλεκτρονική αίτηση, έχει ισχύ από τον Ιούλιο 2020 (σχετικές οδηγίες από τον ΕΦΚΑ αναμένονται εντός των ερχόμενων ημερών).

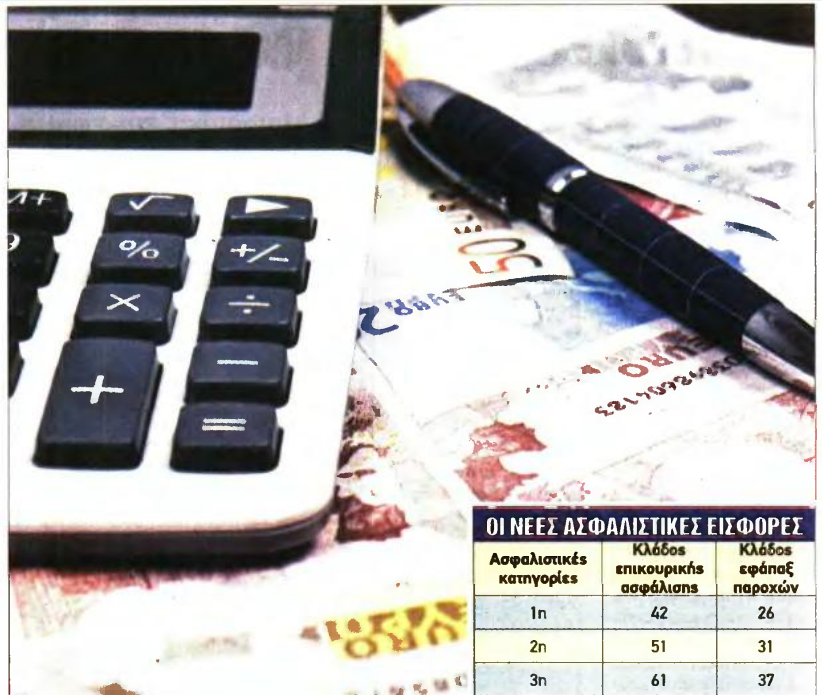
■ Παρέχεται η δυνατότητα αλλαγής ασφαλιστικής κατηγορίας (ανώτερης ή κατώτερης) ανά έτος. Η σχετική αίτηση υποβάλλεται κατά τη διάρκεια του έτους και ενεργοποιείται από την 1η Ιανουαρίου του επόμενου έτους.

■ Σε περίπτωση μη υποβολής αίτησης αλλαγής κατηγορίας, παραμένει ενεργή η κατηγορία κατάταξης που προηγούμενου έτους.

■ Στις περιπτώσεις μη μισθωτής δραστηριότητας με παράλληλη μισθωτή απασχόληση προσδιορίζεται κατώτατη κατηγορία καταβολής εισφορών (1n) για το σύνολο των δραστηριοτήτων. Εφόσον το ποσό των εισφορών από τη μισθωτή απασχόληση υπολείπεται του ποσού εισφορών της κατώτατης κατηγορίας, καταβάλλεται η αντίστοιχη διαφορά.

■ Παρέχεται δυνατότητα επιλογής ανώτερης κατηγορίας, καταβάλλοντας την αντίστοιχη διαφορά κλάδου.

■ Στις περιπτώσεις πολλαπλής μη μισθωτής δραστηριότητας (όπως, για παράδειγμα, σε έναν ελεύθερο επαγγελματία που είναι παράλληλα και αυτοαπασχολούμενος) θεσπίζεται η καταβολή

ΟΙ ΝΕΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ		
Ασφαλιστικές κατηγορίες	Κλάδος επικουρικής ασφάλισης	Κλάδος εφάπαξ παροχών
1n	42	26
2n	51	31
3n	61	37

μίας εισφοράς με κατάταξη σε μία εκ των τριών ασφαλιστικών κατηγοριών για κάθε κλάδο με ελεύθερη επιλογή.

Εναρξη ισχύος και πεδίο εφαρμογής:

Ως ημερομηνία έναρξης καταβολής εισφορών, σύμφωνα με το νέο εισφοροδοτικό πλαίσιο, ορίζεται αναδρομικά η 1η Ιανουαρίου του 2020. Το νέο νομοθετικό πλαίσιο εφαρμόζεται στους εξής κλάδους:

1 Στον κλάδο επικουρικής ασφάλισης: στους παλαιούς και νέους ασφαλισμένους (πριν και μετά την 1/1/1993) που είναι αυτοαπασχολούμενοι ή ελεύθεροι επαγγελματίες, στους έμμισθους δικηγόρους.

2 Στον κλάδο εφάπαξ παροχής: στους παλαιούς και νέους ασφαλισμένους (πριν και μετά την 1/1/1993) που είναι αυτοαπασχολούμενοι ή ελεύθεροι επαγγελματίες, στους έμμισθους δικηγόρους, μηχανικούς και υγειονομικούς.

Παράλληλη ασφάλιση: Με τον ν. 4670/2020 ρυθμίζονται, επίσης, τα εξής θέματα καταβολής ασφαλιστικών εισφορών όταν συντρέχει παράλληλη απασχόληση:

1 Περιπτώσεις πολλαπλών μη μισθωτών δραστηριοτήτων: Στις περιπτώσεις πολλαπλής μη μισθωτής δραστηριότητας καταβάλλεται μια ασφαλιστική εισφορά εκ των τριών ασφαλιστικών κατηγοριών των ελευθέρων επαγγελματιών και αυτοαπασχολούμενων για κάθε κλάδο, επικουρικής ασφάλισης και εφάπαξ παροχής.

2 Περιπτώσεις μη μισθωτής πολλαπλών μη μισθω-

τών δραστηριοτήτων με μισθωτή απασχόληση: Στις περιπτώσεις μη μισθωτής δραστηριότητας με παράλληλη μισθωτή απασχόληση λαμβάνονται υπόψη τα ποσά των εισφορών ανά κλάδο ασφάλισης από τη μισθωτή απασχόληση και καταβάλλεται από τον ασφαλισμένο, εφόσον προκύπτει, η διαφορά εισφοράς από την 1η ασφαλιστική κατηγορία κάθε κλάδου. Εάν έχει επιλεγεί ανώτερη της πρώτης κατηγορία, η προκύπτουσα διαφορά βαρύνει εκ' ολοκλήρου τον ασφαλισμένο.

Εμμισθοί δικηγόροι - μηχανικοί - υγειονομικοί: Το νέο εισφοροδοτικό πλαίσιο ασφαλιστικών κατηγοριών για τους έμμισθους δικηγόρους, μηχανικούς και υγειονομικούς εφαρμόζεται ως εξής:

■ Για τους έμμισθους δικηγόρους τόσο για την επικουρική ασφάλιση όσο και για τον κλάδο εφάπαξ παροχών. Για την κατηγορία αυτή των ασφαλισμένων εξακολουθεί και ισχύει ο επιμερισμός των ποσών της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς κατά 50% για τον εντολέα και κατά 50% για τον ασφαλισμένο.

■ Για τους έμμισθους μηχανικούς και υγειονομικούς μόνο για τον κλάδο εφάπαξ παροχών. Ως προς τον κλάδο επικουρικής ασφάλισης διατηρείται το προϋρισθέν καθεστώς υπολογισμού εισφορών επί των αποδοχών.

Γραμμάτια προείσπραξης δικηγόρων: Ο συμψηφισμός ασφαλιστικών εισφορών με ποσά που καταβάλλονται μέσω γραμματίων προείσπραξης ανά δικηγорική πράξη ή παράσταση ισχύει πλέον και για τις εισφορές των κλάδων επικουρικής ασφάλισης και εφάπαξ παροχών.

Εισφορές αμειβομένων με Δελτία Παροχής Υπηρεσιών (ΔΠΥ): Η διατάξη περί εισφοροδότησης προσώπων που αμειβοται με ΔΠΥ (του άρθρου 39 του ν. 4387/2016) και για τα οποία προκύπτει ότι το εισόδημά τους προέρχεται από την απασχόλησή τους σε έως δύο φυσικά ή νομικά πρόσωπα παραμένει σε ισχύ.

Νέοι ελεύθεροι επαγγελματίες και αυτοαπασχολούμενοι με έως πέντε έτη ασφάλισης: Με τον νόμο 4670/20 καταργήθηκε η προϊσχύουσα διάταξη (του ν. 4387/2016, δηλαδή του νόμου Κατρούγκαλου σχετικά με τη μειωμένη καταβολή ασφαλιστικών εισφορών νέων ελευθέρων επαγγελματιών και αυτοαπασχολούμενων (έως πέντε έτη ασφάλισης) από την 1η Ιανουαρίου του 2020.

Επίσης, προβλέφθηκε μεταβατική αναπροσαρμογή στα ποσά των εισφορών επικουρικής ασφάλισης από 1ns Ιουνίου του 2022.

Στο ίδιο πλαίσιο, από την 1η Ιανουαρίου του 2023 έως τις 31 Δεκεμβρίου του 2024 τα ποσά των ασφαλιστικών κατηγοριών προσαυξάνονται κατ' έτος, με διαπιστοτική πράξη του υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, κατά το ποσοστό μεταβολής του μέσου ετήσιου γενικού δείκτη τιμών καταναλωτή του προηγούμενου έτους.

Σε περίπτωση αρνητικής τιμής του συγκεκριμένου ποσοστού, το ποσό της εισφοράς παραμένει στα επίπεδα του προηγούμενου έτους. Από την 1η Ιανουαρίου του 2025 και εφεξής τα ποσά των ασφαλιστικών κατηγοριών θα προσαυξάνονται κατ' έτος κατά τον δείκτη μεταβολής μισθών.